

екстремальній ситуації. Таких показників можна досягти лише систематичними тренуваннями.

Рукопашний бій потрібен перш за все для вироблення навичок протидії агресору у жорстоких умовах, наближених до бойових, та відпрацювання надання кваліфікованого опору протиправним діям, які направлені на правоохоронця чи інших осіб.

Також ми розуміємо, що для підготовки висококваліфікованого бійця поліції одного рукопашного бою буде замало, важливу роль відіграє загальна фізична підготовка, яка забезпечує: безперервну фізичну роботу бійця протягом усього терміну служби через систематичне тренування фізичних здібностей. Сучасний поліцейський корпусу оперативно-раптової дії повинен відповідати сучасним вимогам, до яких входять: сучасна підготовка, склад, забезпечення і сучасні прийоми роботи спецназу інших країн.

Одним із сучасних методів підготовки є тактичний фітнес.

Тактичний фітнес, він же такфіт, – це абсолютно новий напрямок фізичної підготовки. Позиціонує себе як програма для спецназу, такфіт являє собою суміш елементів боротьби, гімнастики, йоги, а також силових вправ з гирями, гантелями, булавою, мотузками та іншими нехитрими знаряддями. При цьому такфіт невибагливий: щоб виконати тренування, потрібно мінімум обладнання і мінімум місця. Можна тренуватися як в умовах залу, так і на вулиці. Робота з власною вагою і знаряддями удосконалює функціональну силу бійця, його витривалість і спритність. Отже, завдяки включенню тактичного фітнесу у фізичну програму підготовки можна істотно поліпшити ефективність фізичного стану бійця.

1. Кочур А.Г. Тактична майстерність боксера / А. Г. Кочур. – К. : Здоров'я, 1977.

2. Лаптев А. Управление тренированностью боксера / А. Лаптев, В. Лавров, П. Левитан. – М. : Физкультура та спорт, 1973.

3. Кочергин А. Человек с топором / А. Кочергин. – М. : Эксмо, 2013.

4. Абарінова Л.Ф. Захисти себе / Л. Ф. Абарінова, В. П. Герейло. – К. : Освіта, 1992.

5. <http://beauty.at-its.com/trenuvannja-specnazu-takfit.html>

Лопасва Олена Миколаївна
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Специфіка служби співробітника поліції обумовлюється високим рівнем нервово-психічної напруги, постійною готовністю до дій в екстремальній ситуації. Однією зі складових службової діяльності співробітника правопорядку є ймовірність застосування вогнепальної зброї, а ефективна стратегія формування психологічної готовності до застосування вогнепальної зброї на по-

разку базується на реалізації комплексу взаємозалежних заходів нормативно-правового, виховного, тактико-технічного й психологічного характеру.

Однією з важливих умов у формуванні стрілецьких умінь і навичок є психологічна підготовка. У міру зростання підготовленості стрілка змінюються її спрямованість, зміст і методичні прийоми. Якщо на початковому періоді навчання вона була спрямована на подолання шкідливих стрілецьких рефлексів і виконувала «обслуговуючі» функції, то у фазі вдосконалювання стрілка психологічна підготовка формує конкретні якості, необхідні для досягнення вершин майстерності, нерідко стає самостійним, чільним напрямком. Якщо говорити про підготовку спортсменів-стрільців високого рівня, то психологічний аспект становить близько дев'яноста відсотків від загального обсягу тренувального процесу. Службова діяльність співробітників поліції є найнебезпечнішою й найскладнішою в порівнянні з іншими видами діяльності людини.

Якість стрільби залежить від правильності й стабільності виконання цілого комплексу технічних прийомів. При застосуванні зброї в ситуаціях службової діяльності співробітники зазнають, на фоні стресу, сильного емоційного збудження, що може негативно впливати на точність і погодженість дій. Як сформувати професійну компетенцію у співробітника поліції, що дозволяла б не тільки впевнено виконувати контрольні стрільби, але й здійснювати дії з силового припинення правопорушень із використанням зброї в умовах високої емоційної напруги?

Для формування мотиваційної складової доцільно періодично доводити до співробітників статистичні дані по застосуванню зброї поліцейськими з розбором помилок, які спричинили небажані наслідки, й демонстрацією позитивного досвіду. На прикладах застосування зброї, де співробітники у критичних ситуаціях зберегли своє життя, життя інших людей дуже важливо показати, що це звичайні співробітники поліції із властивими їм сильними й слабкими сторонами. Але найдужча зацікавленість може згаснути, якщо не буде підтримуватися постановкою конкретних цілей і їхньою реалізацією.

Для співробітників правоохоронних органів це різні змагання зі стрільби з моральним, матеріальним заохоченням і присвоєнням спортивних розрядів, виконання вправ для співробітників, представлених до випробувань на присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних звань, здача підсумкових перевірок і багато чого іншого. Імовірно, можна значно легше переборювати психологічні труднощі, якщо умовно розділити цілі на два види: перспективні й оперативні.

Перспективні цілі визначаються результатами, які покаже співробітник на заліковій стрільбі або, якщо буде потреба, застосувати зброю на службі.

Оперативні цілі повинні бути спрямовані на вибір і використання засобів і методів навчання для рішення конкретних завдань технічної, тактичної й психологічної підготовки.

Якщо співробітникові вдалося домогтися високих показників у стрільбі, він повинен мати чітке, об'єктивне уявлення про те, за рахунок яких технічних, фізичних, психологічних дій він цього досяг. У випадку зниження результатів робиться висновок про недоцільність використання обраних мето-

дик.

Викладач і той, якого навчають, повинні постійно аналізувати увесь спектр своєї роботи, використовуючи творчий підхід, знаходити нові рішення, використовувати й спеціалізувати стосовно до стрільби відомості, дані, факти з різноманітних галузей науки й повсякденний службової діяльності.

Процес психологічної підготовки завжди вимагає спільних творчих зусиль викладача (інструктора) й того, хто навчається. Велике значення для виконання точних, координованих дій має зв'язок уявлень про той або інший рух із практичним його виконанням, тобто ідеомоторні процеси. Кожен досвідчений стрілець знає: варто тільки подумати перед пострілом про те, що він може бути невдалим, втратити нитку знайомих відчуттів і сприйняти, як правильне уявлення миттєво порушується, втрачається координація рухів і, якщо не вжити яких-небудь заходів, то поганий результат не змусить себе чекати.

Наприклад, при стрільбі по мішені із заручником виникла думка про те, як би не вразити заручника й навіть якщо усі постріли були гарними, то дуже часто та частина мішені, що позначає заручника, виявляється ураженою. При виникненні негативної нав'язливої думки їй відповідає рухове виконання помилкової схеми дій.

Коли у свідомості співробітника зовсім чітко відтворюється правильна схема основних робочих рухів, особливо у здійсненні пострілу, імовірність гарної стрільби значно підвищується. Як правило, помилкові й неточні рухи проявляються тоді, коли м'язове почуття недостатньо сформоване або значно притупляється внаслідок емоційної напруги, стомлення, відволікання уваги. Формування м'язової пам'яті в стрільця здійснюється тренуваннями вхолосту, роботою на тренажерах, які дозволяють викладачеві бачити й оперативну усувати ті помилки, які негативно позначаються на результатах стрільби.

Багаторазове повторювання й «промовляння» певної послідовності дій і уявне їхнє виконання є ідеомоторним тренуванням. При здійсненні пострілу співробітник не повинен допускати виникнення ситуації, за якої внутрішні протиріччя перешкоджають правильній схемі дій, що уявляється стрільцем, і приводять його руховий апарат у неконтрольований стан. Основою для формування ідеомоторних процесів є колишній досвід у певній діяльності. Повторюваний досвідченим стрільцем безліч разів процес здійснення пострілу настільки запам'ятовується в подробицях, що йому нічого не варто відтворити усі деталі у своїй уяві.

Співробітник повинен привчати себе до постійного аналізу своїх дій зі зброєю й уміти визначати помилки. Способом подолання, що зарекомендував себе, технічних неточностей і психологічних напруг є свідоме протиставлення цьому зосередження уваги стріляючого на основних технічних елементах за рахунок створення позитивних ідеомоторних реакцій методом їхнього попереднього прогнозування. Основна психологічна проблема при стрільбі – уміння швидко очистити свою свідомість від усіх думок: починаючи від бажання потрапити в мішень і отримати гарну оцінку, закінчуючи подоланням у собі страху бути вбитим у вогневому контакті з озброєним злочинцем.

Потрібно зрозуміти, що будь-яка думка, викликаючи м'язові скорочення,

може сприяти промаху. В умовах збройного протиборства із правопорушником відключатися від зовнішнього середовища не можна, однак не варто допускати, щоб відчуття переходили в емоції, оскільки останні стимулюють непотрібну м'язову активність і завантажують мозок безглуздою роботою, що заважає процесу мислення, а відповідно, й прийняттю важливих рішень по застосуванню зброї на основі правової оцінки того, що відбувається.

Матвійчук Ігор Васильович

курсант факультету підготовки

фахівців для органів досудового розслідування

Науковий керівник – **Волков Юрій Михайлович**

викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У глобалізованому світі третього тисячоліття розвиток держави стає можливим лише завдяки ефективній реалізації її людського потенціалу. Як європейська за своєю цивілізаційною належністю, держава Україна має спиратися у своєму розвитку на людиноцентричну систему цінностей, основу якої становлять свобода, справедливість і солідарність. Сучасна сфера суспільних відносин пройнята ідеями гуманізму, пріоритету загальнолюдських цінностей, що знайшло своє відображення в реалізації функцій сучасних найбільш розвинутих демократичних країн.

Проблеми протидії злочинності продовжують бути актуальними, найбільше розглядаються в суспільстві та науці, серед практичних працівників правоохоронних органів, суддів, громадськості, оскільки така злочинна діяльність стосується не тільки прав, свобод та інтересів окремих громадян, а й національної безпеки країни в цілому. Найбільш важливою сферою соціального регулювання, управління та контролю є протидія шляхом забезпечення недопущення злочинних посягань на суспільні відносини. З появою перших кримінально-правових заборон і злочинів як дій, що здійснюються всупереч існуючим заборонам, стали функціонувати заходи не тільки карального, але й превентивного характеру. Суспільство почало усвідомлювати, що попередження злочинності несе в собі великий соціально-позитивний потенціал [1, с. 90].

У зв'язку з тим, що протидії злочинності у розвинутих країнах світу надається важливе значення, виникає необхідність впровадження їх позитивного досвіду і в Україні. Так, для США є характерними позитивні напрацювання у боротьбі зі злочинністю в загальнонаціональному плануванні, а для Японії – на місцевому рівні. Зокрема, у 1970 р. Конгрес США прийняв Закон